

Haberler

Çarpışan Yıldızlar

Mahir E. Ocak

Samanyolu'nda yaklaşık iki yüz milyar yıldız olsa da yıldızların aralarındaki boşluklar o kadar büyüktür ki birbirleriyle çok nadiren çarpışırlar.

Ancak Samanyolu içinde yıldız çarpışmalarının sıklıkla yaşandığı düşünülen birkaç bölge de var. Örneğin toplam kütlesi Güneş'inin 1,5 milyon katından fazla olduğu tahmin edilen ve Samanyolu'nun merkezini çevreleyen büyük halen içinde yer alan Liller 1 yıldız kümesinin yoğunluğu çok yüksek ve bu durum bu bölgede sıklıkla yıldız çarpışmalarının yaşandığını düşündürüyor.

Samanyolu'nun merkezine 3200 ışık yılı mesafede olan Liller 1, gökadanın merkezindeki toz bulutu tarafından perdelendiği için, görünür ışık ile gözlemlenmesi neredeyse imkânsız. Ancak araştırmacılar, kızılötesi ışığı algılayan kameralar kullanarak Liller 1 yıldız kümesini gözlemlemeyi başardı. Dr. S. Saracino ve arkadaşlarının yaptığı araştırmanın sonuçları *The Astrophysical Journal*'da yayımlandı.

Gelecekte yapılacak gözlemlerle, yıldız çarpışmaları sonucunda oluştuğu düşünülen sıra dışı gök cisimleri -örneğin düşük kütleli X-ışını yıldız çiftleri ve milisaniye pulsarları- hakkında çok önemli bilgiler edinileceği düşünülmüyor.

Sözel Belleği Güçlü Çocuklar Yalan Söylemekte Daha Başarılı

Pınar Dündar

Journal of Experimental Child Psychology'de yayımlanan bir çalışmada sözel bellek ile yalan söyleme becerisi arasında bir ilişki olduğu tespit edildi. Buna göre sözel belleği güçlü olan çocuklar sözel bilgiyi işleme konusunda daha yetenekli oluyor. Bu sayede inandırıcılığı yüksek yalanlar söyleyebiliyorlar.

137 çocuk üzerinde yapılan araştırmada 6 ve 7 yaşlarındaki çocuklara önce cevabını herkesin bilebileceği basit sorular soruldu. Bu sırada çocuklar, üzerinde soruların yer aldığı kartların arkasında sorunun cevabının ve bu cevaba ilişkin bir görselin yer aldığını fark ettiler. Üstelik her sorunun cevabı farklı renkte yazılıydı. Ardından araştırmacılar çocuklara hiç yayınlanmamış, adını uydurdukları bir çizgi filmin ana karakterinin adını sordu ve odadan çıktı. Çıkmadan önce de çocuklara kartın arkasına bakmamalarını söylediler. Ne var ki odadaki gizli kamera kimlerin kartın arkasına baktığını kaydediyordu. Araştırmacılar geri gelip cevabın ne olduğunu sorduğunda tabii ki kartın

arkasına bakan çocuklar doğru cevabı verdi. Ancak cevabın hangi renkte yazıldığı ya da cevapla ilgili görsele ilişkin tuzak sorular sorulduğunda sözel belleği güçlü olan çocuklar bilerek farklı cevaplar verdiler. Sözel belleği daha zayıf olanlar ise hileli sorulara verdikleri doğru cevaplarla kendilerini ele verdiler.

Araştırmacılar sözel belleğin yalan söylemek gibi karmaşık sosyal etkileşimlerde önemli olduğunu vurguluyor. Bu sayede çocukların, hile yaptıkları anlaşılmasını diye sahip oldukları bilgiyle oynayabildiklerini belirtiyorlar. Uzmanların bir sonraki hedefi ise çocukların yalan söylemeyi ilk nasıl öğrendiklerine ilişkin bir araştırma gerçekleştirmek.

"TÜBİTAK-British Council İkili İşbirliği Programı" Başvurulara Açıldı

Pınar Dündar

Kâtip Çelebi-Newton Fonu kapsamında gerçekleştirilen "TÜBİTAK-British Council İkili İşbirliği Programı" ile sürdürülebilir araştırma işbirliklerinin oluşturulmasına yönelik ortak araştırma geliştirme projelerine destek sağlanıyor. Programın amacı İngiltere ve Türkiye arasında, Türkiye'nin toplumsal refahı ve ekonomik kalkınması ile doğrudan ilgili olan konularda, araştırma ve yenilik paylaşımına dayanan işbirliklerinin kurulması.

22 Temmuz-28 Eylül 2015 tarihleri arasında alınması planlanan başvurular için iki kuruluş tarafından belirlenen ortak araştırma alanları şu şekilde:

- Yaşam boyu sağlık ve refah
- Tarım ve gıda güvenliği
- Afet ve acil durum yönetimi
- Enerji ve iklim değişikliği
- Bilgi ve iletişim teknolojileri
- Ulaşım
- Eğitim ve beceriler: Genç yenilikçiler
- Değişen küresel jeopolitik: Kriz ve risk yönetimi
- Demokratik söylem ve hukukun üstünlüğü
- Küreselleşme ve endüstri ilişkileri
- Ekonomik krizlerde politika: Karşılaştırmalı çalışmalar

TÜBİTAK2551 kodlu "British Council ile İkili İşbirliği Programı"na ortak proje önermek isteyen Türk ortakların proje başvurularını <http://tubitak.gov.tr/tr/kurumsal/uluslararası/ikili-proje-destekleri/>

2551/icerik-2551-british-council-ile-ikili-isbirligi-programi sitesinden en geç 28 Eylül 2015 tarihine kadar yapması gerekiyor.

İngiltere'deki proje ortaklarının ise British Council internet sayfasında yer alan başvuru sisteminden Kurumlararası Bilimsel İşbirlikleri (Institutional Links) Programı'na proje başvurularını gerçekleştirmeleri gerekiyor.

Çağrı ile ilgili detaylı bilgiye aşağıdaki internet sayfalarından ulaşabilirsiniz:

<http://www.britishcouncil.org.tr/programmes/education/newton-katip-celebi-fund/institution>

<http://tubitak.gov.tr/tr/kurumsal/uluslararası/ikili-proje-destekleri/2551/icerik-2551-british-council-ile-ikili-isbirligi-programi>

Kâtip Çelebi-Newton Fonu, ülkemiz ve Birleşik Krallık arasında bilim, teknoloji ve yenilik alanında yürütülen bir işbirliği programı. Bu fon çerçevesinde 2014-2018 arasında yürütülecek faaliyetlere Türkiye ve Birleşik Krallık tarafından her yıl 4'er milyon sterlin destek sağlanması öngörülmüştür.